

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra I Sverrig

Citation: Andersen, H. C.: "I Sverrig", i Andersen, H. C.: *I Sverrig*, udg. af Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 174. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaisverrigval-shoot-idm140454472545104/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: I Sverrig

- delt af Selma Lagerlöf i *Nils Holgerssons underbara resa* (1906-07) kap. 30. – *Kobbersten*: kobbermaln.
- 111 *Sållar*: Fr. Schillers (1759-1805) ballade »Der Gang nach dem Eisenhammer» (1797). – *Siron*: sødt (sv.), ibent grubehul eller skakt.
- 112 *svindel*: svimmel. – *Sågarna*: grubeformændene. – *Fjogsvand*: Matts Isaksson, kaldt Fet-Matts, omkommet 1677, emne for E.T.A. Hoffmanns novelle »Die Bergwerke zu Falun» (1818), benyttet i Oehlenschlägers skuespil *Det lille Hyndaberg* (6.å.). – *I en anden Grube*: efter *Handbok* (se n.s. 76) s. XV. – *Vindsten*: kobbervitriol udvundet fra grubevandet ved inddampning til krystallisation.
- 114 *Mågnæj*: se n.s. 66. – *Kaisers*: den østrigske Franz Joseph I, som 1848 havde ført en hær mod Ungarn, der kæmpede for sin uafhængighed. – *vælfærdig*: velbeskyttede.
- 115 *Gylfa*: nord. gudinde, som den sv. kong Gyffe skænkede så meget land, han kunne oploje med fire okser. Hun omkæbte da sine sønner til okser, og plejelandet blev til Spjalland, det opstode hul til søen Mälaren. – *Slaget ved Fridericia*: med sejren over slævigholstenen.
- 116 *Scheherazad*: veirdatter i 1001 Nats rammefortælling, som efter sit bryllup med sultanen skal henrettes, men ved sin fortællekunst får udsædkt dødsdommen nat efter nat og til sidst beniktes. – *Dund-løven*: (ty.) tiltale til fyrster. – *Stalk* (her): slægtgen.
- 117 *Spiegel*: Carl Heinrich S. (1755-99), ty. forfatter af gyserromaner. – *Adam*: i gr. mytologi en kæmpe, der bærer himmelkaplen. – *Zeus (...)/ Jupiter*: himmelguden i klassisk gr. og rom. mytologi. – *Suite*: følge. – *Kastaliaarid*: kilde på bjergtop Parnassos, hvori nymfen Kastalia druknede sig for at undgå guden Apollons efterstræbelser. – *Apostrofes*: guddommeliggørelse, forherligelse.
- 119 *Hærens Helteid*: sigtinden for heltene i *Iliaden* og *Odysseen*. – *Ska-bær*: den ty. teolog Fr. Willh. v. S. (1788-1856) i et trebindsværk om Norden 1823-24, omtalt i rejsehåndbogen (se n.s. 76) s. XV.
- 120 *Nilsen*: smand, som efter folketroen drømmer om at få en menneskelig hjæl. – *Asens(?)*: by sydost for Falun med kobberforedlingsværk fra 17. årh., hvor rikobberet fra Falun blev bearbejdet. – *Hals-nåde mennesk* Mill: 2½ gange ca. 10½ km = ca. 27 km. – *Gofte*: nu Gävle, by ved den botniske bugt.
- 121 *Olav Bunk*: Alvararleds bruk, jernværk ejet af fiherrn Per Adolf Tamn (1774-1856).
- 122 *Dryaden*: trænymfe (benyttet af Andersen i eventyret »Dryaden» 1868).

174